

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אבי גורמן

מערערת

י.ג.מ. השקעות בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד נועה לב גולדשטיין ועו"ד אדם קדש

נגד

משיבה

רשות המיסים

ע"י ב"כ עו"ד אדם טהרני
פרקליטות מחוז ת"א - אזרחי

פסק דין

1 המערערת עוסקת בסחר בניירות ערך בהשקעותיה העצמיות - בחשבון "נוסטרו" (נוסטרו – שלנו
2 בלטינית), וזאת כל פעילותה. ביום 20.3.2018 הורתה המשיבה על רישומה של המערערת כ- "מוסד
3 כספי", וזאת מכוח סמכותה הקבועה בסעיף 54 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק מע"מ"
4 או "החוק") ובהתאם לסעיף 1(א)(3) לצו מס ערך מוסף (קביעת מוסד כספי), התשל"ז-1977 (להלן: "צו
5 הקביעה" או "הצו"). כנגד החלטה זו מופנה הערעור שלפניי.

6 בין הצדדים שתי מחלוקות:

- 7 א. המחלוקת העיקרית: האם צדקה המשיבה בהחלטתה לסווג את המערערת כ-"מוסד כספי"?
- 8 ב. מחלוקת משנית: אם התשובה לשאלה הקודמת חיובית (והמערערת כמובן חלוקה על כך),
- 9 תתעורר שאלה נוספת, והיא מאיזה מועד יש לתת תוקף להחלטת המשיבה: האם רק ממועד
- 10 מתן ההחלטה – כפי שסבורה המערערת, או באופן רטרואקטיבי ממועד מוקדם יותר – כפי
- 11 שקבעה המשיבה?

12

13

עיקרי העובדות

14

1. המערערת הינה חברה פרטית, תושבת ישראל, אשר הוקמה בשנת 2012.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1 2. המערערת מוחזקת בחלקים שווים בידי שני בעלי מניות – מר מאיר יגר ומר שחר קהן, שהם גם
- 2 עובדיה היחידים. פעילות המערערת מתבצעת מביתם של בעלי מניותיה.
- 3 3. פעילותה היחידה של המערערת היא ביצוע השקעות בשוק ההון לצרכיה העצמיים, דהיינו השקעות
- 4 בחשבון נוסטרו. עיקר הפעילות, כך טוענת המערערת - ועניין זה לא התברר לפניי, כרוכה ברכישה
- 5 ומכירה תוך פרק זמן קצר של ניירות ערך "דואליים", קרי כאלה הרשומים הן בבורסה בישראל והן
- 6 בבורסה מחוץ לישראל. רווחי המערערת נובעים מהפער (ארביטראז') בין שערי הקניה/מכירה
- 7 בישראל לבין שערי המכירה/קניה בחו"ל. חלק מפעילות המערערת מתבצע באופן אוטומטי
- 8 באמצעות אלגוריתם שפותח ע"י המערערת, וחלק באמצעות בעלי מניותיה – שהם כאמור עובדיה
- 9 היחידים. באלגוריתם שפותח ע"י המערערת עושה רק היא שימוש, ולא ניתנה בו זכות שימוש לצד
- 10 ג'.
- 11 4. אין למערערת ולא היו לה שום לקוחות, ופעילותה מתבצעת כאמור בחשבונותיה בלבד. לביצוע
- 12 הפעילות עושה המערערת שימוש בהונה העצמי, וכן נעזרת היא בקו אשראי קצר מועד (לרוב - יומי)
- 13 מהבנק.
- 14 5. המערערת אינה חברת הבורסה לניירות ערך, לא בישראל ולא במדינה אחרת.
- 15 6. המערערת מבצעת, מידי שנה, עשרות-אלפי פעולות בניירות ערך. מחזור הפעילות של המערערת
- 16 הגיע להיקפים ניכרים מידי שנה. המס המגיע מהמערערת משנות המס שבמחלוקת, לטענת המשיבה
- 17 וטרם שנערכו בעניין זה דיוני שומה, עומד על כ- 1.2 מיליון ₪.
- 18 7. לצורך הוראות פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה"), המערערת מדווחת על הכנסותיה
- 19 כהכנסה מעסק שמקורה בסעיף 2(1) לפקודה. לאור זאת, הצדדים אינם חלוקים כי פעילות המערערת
- 20 היא פעילות עסקית.
- 21 8. המערערת קיבלה חוות-דעת מקצועית, שלא הוצגה בבית המשפט, לפיה - לדברי המערערת, אין
- 22 היא חבה בתשלום מסים עקיפים בגין פעילותה.
- 23 9. ביום 20.3.2018 התקבלה החלטת המשיבה בדבר רישום המערערת כמוסד כספי, וזאת מכוח הוראות
- 24 סעיף 54 לחוק מע"מ – המסמיך את המשיבה להורות על רישום בהתאם לסיווג שהיא מוצאת
- 25 כמתאים ונכון. לטענת המשיבה, המקור החוקי המהווה בסיס לרישום המערערת כמוסד כספי, הוא
- 26 סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה. בהתאם לאותה החלטה של המשיבה, הרישום יחל מתחילת שנת 2013.
- 27 רישומה של המערערת כמוסד כספי מביא לחיובה, בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק מע"מ, במס שכר
- 28 וריווח. מדובר במס בשיעור של 17% מהשכר ששילמה המערערת ומרווחיה, כהגדרתם בחוק.
- 29 10. בהתאם להסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים ואשר קיבל את אישור בית המשפט (ביום 5.12.2019),
- 30 הוסכם בין הצדדים, תוך שהצדדים שומרים על טענותיהם ועל מנת למנוע התיישנות, כי המשיבה
- 31 תוציא למערערת שומות החל משנת 2014 (השומה לשנת 2013 התיישנה קודם שמצאה המשיבה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 לפעול בעניינה), וכי המערערת תהא רשאית להשיג על שומות אלה, תוך 45 ימים ממועד מתן פסק
2 הדין בערעור זה.
3 11. ערעור זה אינו עוסק אפוא בשומה, אלא רק בשאלה האם צדקה המשיבה כשסיווגה את המערערת
4 שכל פעילותה בחשבון נוסטרו, כמוסד כספי לפי סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה – ובכך בלבד.
5

עיקרי טענות הצדדים

6
7 12. לאור אופי הטענות שבפי הצדדים, פריסת טיעוני הצדדים תיעשה אף בהמשך, תוך הצגת דברי
8 החקיקה הרלוונטיים והדיון בהם. בתת פרק זה אציג אפוא את עיקר המחלוקות, בקווים כלליים
9 ועקרוניים.
10

תמצית טענות המערערת:

11
12 13. המערערת טוענת כי אין מקום להטלת המסים שנקבעו בחוק מע"מ, על מי שפעילותו היחידה היא
13 מסחר בניירות ערך בחשבון הנוסטרו שלו, ובכל מקרה וכאן העיקר – אין לסווג גורם שכזה כמוסד
14 כספי כפי שקבעה המשיבה.
15 במשך עשרות שנים, מאז חקיקת חוק מע"מ, לא נהגה המשיבה לחייב במס פעילות בחשבון נוסטרו
16 – מסוג זה, ועמדת המשיבה בערעור כאן היא בבחינת שינוי וחדוש – הנעשים שלא כדין.
17
18 14. לשון דברי החקיקה הרלוונטיים ותכליתם, כמו גם התכלית הכללית של חוק מע"מ, מובילים למסקנה
19 כי אין להטיל את המסים הקבועים בחוק מע"מ על מי שאינו מוכר "נכס" או מעניק שירות לזולת.
20 "ניירות ערך" מוחרגים בסעיף 1 לחוק מהגדרת המונח "נכס" (דרך החרגתם מהגדרת המונח
21 "טובין") ומהמונח - "מכר". משכך ולאור העובדה כי המערערת מעולם לא נתנה כל שירות לזולת,
22 שכן כל פעילותה בחשבונותיה בלבד, אין להטיל עליה את המסים שנקבעו בחוק מע"מ.
23 15. המסים שבחוק מע"מ מוטלים על הצריכה, כך שהחייב במס (העוסק או המוסד הכספי) מגלגל את
24 החבות המהותית במס על הצרכן הסופי. לאור זאת שלמערערת אין כלל לקוחות – שכן היא מעניקה
25 שירותים לעצמה בלבד, אם תתקבל עמדת המשיבה, המשמעות הכלכלית המעשית תהא - הטלת מס
26 ישיר נוסף על רווחי המערערת.
27 16. לאור האמור, עמדת המערערת היא כי את דברי החקיקה העוסקים בהטלת מס עקיף על מי שסוחר
28 בניירות ערך [סעיף 19(ב) לחוק מע"מ וסעיף 1(א)(3) לצו הקביעה (ככל שסעיף זה אינו בטל
29 מעיקרו)], יש לפרש כחלים רק על מי שמעניק שירותים לאחר בקשר למסחר בשוק ההון.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1
- 2 17. בנוסף, המערערת טוענת כי אם תתקבל פרשנות המשיבה לסעיף 1(א)(3) לצו הקביעה – מכוחו
- 3 סווגה היא כמוסד כספי, הרי שסעיף זה בטל מעיקרו, שכן הוא עומד בסתירה לחקיקה ראשית. סתירה
- 4 זו באה לידי ביטוי בשני אופנים (אשר די בכל אחד מהם כדי להביא לבטלות חקיקת המשנה):
- 5 א. הוראות סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה סותרות את המגמה הברורה העולה מההגדרות שבסעיף 1
- 6 לחוק מע"מ, שלא לחייב במסים שבחוק, סחר בניירות ערך הנסחרים בבורסה.
- 7 ב. ביחס לאותו מקרה עצמו, הוראות סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה קובעות הוראה העומדת בסתירה
- 8 להוראות שנקבעו בסעיף 19(ב) לחוק. כך, בהתאם לסעיף 1(א)(3) לצו הקביעה יש לסווג את
- 9 אותו אדם כמוסד כספי – החייב במס שכר וריווח, ואילו אותה פעילות עצמה מסווגת לפי סעיף
- 10 19(ב) לחוק כעסקה למתן שירות – החייבת במע"מ. אלה הם הסדרים שונים וסותרים, ולכן דין
- 11 חקיקת המשנה להידחות מפני החקיקה הראשית. המערערת מפנה לפסיקה אשר לדעתה קבעה
- 12 כי מטעם זה - הוראות סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה בטלות.
- 13 המערערת מדגישה כי טיעוניה בעניין אופן פרשנותו של סעיף 19(ב) לחוק מע"מ, הם בבחינת
- 14 למעלה מן הצורך, שכן הסיווג שקבעה בעניינה המשיבה הוא סיווג כמוסד כספי – ואין מקום
- 15 לסיווג שכזה ביחס למי שאינו נותן שירות לשום גורם אחר. למסקנה זו מגיעה המערערת מתוך
- 16 פרשנות המונח "מוסד כספי" בדברי החקיקה הרלוונטיים
- 17 18. גם אם טענת הבטלות תידחה, יש לפרש את סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה, כפי שפירשה אף המשיבה
- 18 עצמה במשך עשרות שנים, כך שהסעיף אינו חל על מי שאינו נותן כל שירות לאחר.
- 19 19. עמדת המשיבה בסוגיה שלפנינו אינה עקבית, ובאופן מתמיה - נוכח עמדתה בערעור זה, העמדה
- 20 האחרונה שפרסמה המשיבה ברבים, תומכת בעמדת המערערת וסותרת את עמדת המשיבה כאן.
- 21 להלן תיאור קצר של השתלשלות עמדת המשיבה והשינויים שחלו בה:
- 22 א. במשך עשרות שנים, פעילות מסחרית בחשבון נוסטרו בלבד (וללא כל פעילות נוספת), לא
- 23 חויבה במס מכוח חוק מע"מ;
- 24 ב. באמצע שנת 2015 פורסמה החלטת מיסוי 4396/15, שכותרתה - "החבות במע"מ בשל ביצוע
- 25 השקעות פיננסיות - סיווג כ"מוסד כספי" לצרכי חוק מע"מ של פעילות נוסטרו - החלטת מיסוי
- 26 שלא בהסכם" (להלן: "החלטת המיסוי"). במסגרת החלטת המיסוי נקבע כי אדם (ויהא זה אדם
- 27 פרטי, חברה בע"מ או גוף המאוגד בדרך משפטית אחרת) הסוחר בניירות ערך בחשבוננו שלו
- 28 (נוסטרו) בהיקף העולה כדי פעילות עסקית, יסווג לצורך חוק מע"מ כמוסד כספי מכוח סעיף
- 29 1(א)(3) לצו הקביעה ויחויב בהתאם במס שכר וריווח.
- 30 בעקבות החלטת המיסוי פרסמה המשיבה 'עמדה חייבת בדיווח' מס' 12/2017, וזאת מכוח
- 31 הוראות סעיף 67 לחוק מע"מ (להלן: "עמדה חייבת בדיווח 12/2017"). עמדה זו שבה על שנקבע

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 בהחלטת המיסוי בכל הנוגע למסחר בנוסטרו, כדלקמן: "... יחיד או חבר בני אדם, שפעילותם ברוב
2 המכריע הינה קניה ומכירה של ניירות ערך ומסמכים סחירים אחרים, ואשר הינה בעלת מאפיינים עסקיים
3 על פי המבחנים הנזכרים לעיל, יירשמו כמוסד כספי על פי סעיף 1(א)(3) לצו ...".
4 ג. בשנת 2018, בעקבות ביקורת שנמתחה עליה, חזרה בה המשיבה וביטלה את עמדה חייבת
5 בדיווח 12/2017, וכך נכתב בהודעת הביטול: "הרינו להודיע בזאת, כי לאור בחינה נוספת של
6 מאפייני התחום האמור, ונוכח הוראות סעיף 67 לחוק מע"מ, הוחלט על ביטול עמדה חייבת בדיווח
7 מספר 12/2017. (ההדגשה – כאן ולהלן – אינה במקור). המערערת מזכירה כי בעקבות פרסום
8 זה, ביקש ב"כ המשיבה דחייה של הדיון, על-מנת לבחון האם יש טעם בהמשך ניהול הערעור,
9 דבר המלמד כי אף הוא סבר כי יש בפרסום זה משום סתירה לעמדה אותה מציגה המשיבה
10 בערעור דנן.
11 20. אם תידחה עמדתה וייקבע שאכן יש לסווגה כמוסד כספי, המערערת סבורה כי סיווג זה צריך לחול
12 ממועד ההחלטה ולא קודם לכן. בפי המערערת שורה של טענות בעניין זה.
13

תמצית טענות המשיבה

14
15 21. המשיבה סבורה כי העיקרון שמחייב הטלת מס באופן רחב, על כל הערך המוסף הנובע מפעילות
16 עסקית במשק, מחייב הטלת מס גם על הפעילות העסקית המובהקת שמבצעת המערערת.
17 22. המערערת טביעוניה שמה דגש על דברי חקיקה מסוימים – בעיקר ההגדרות שבסעיף 1 לחוק, אך
18 היא בוחרת להתעלם, לצמצם או אף לבקש לבטל דברי חקיקה אחרים [סעיף 19(ב) לחוק מע"מ
19 וסעיף 1(א)(3) לצו הקביעה] – בהם נקבע בלשון ברורה וחד משמעית כי יש להטיל מס על פעילות
20 עסקית של מכירת ניירות ערך, אף מהסוג שהמערערת מבצעת.
21 23. אכן, דברי החקיקה העוסקים בהטלת מיסים עקיפים על פעילות עסקית של סחר בניירות ערך, אינם
22 מלאכת מחשבת, אלא שאין בכך כדי לפטור אותנו מהחובה לצקת תוכן בחקיקה זו – המיושמת
23 בפועל.
24 24. המשיבה סבורה כי מי שעוסק בסחר בניירות ערך בחשבון נוסטרו בלבד, צריך להיות מסווג כמוסד
25 כספי, וזאת מכוח הוראות סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה. מי שעוסק במסחר בניירות ערך ואגב כך גם
26 במתן שירות לזולת בקשר למסחר זה, צריך להיות ממוסה מכוח סעיף 19(ב) לחוק. בה בעת טוענת
27 המשיבה כי סעיפים אלה כוללים הגדרות רחבות, אשר נועדו ללכוד ברשתם את כלל המקרים בהם
28 מדובר בפעילות עסקית של מכירת ניירות ערך, ולכן ייתכן כי הם יחולו במקביל (על אף שקבועים
29 בהם הסדרי מיסוי שונים).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1 25. לשונו של סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה – ברורה, ובהתאם לה יש לסווג את מי שסוחר בניירות ערך
2 כמוסד כספי.
3 26. המשיבה דוחה את הטענות כי סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה בטל מעיקרו, שכן לטענתה סעיף זה אינו
4 סותר חקיקה ראשית. לשונו הברורה של דבר חקיקה זה, נועדה לחול על מקרים מהסוג של
5 המערערת. המשיבה סבורה כי בפסיקה אליה מפנה המערערת בעניין בטלותו של סעיף 1(א)(3) לצו
6 הקביעה, לא נקבע את שהיא טוענת, וכי פסיקה אחרת לא הטילה כל ספק בתקפותו של הסעיף.
7 27. אין ממש בטענות המערערת כי ביטול עמדה חייבת בדיווח 12/2017 משקפת קבלה של עמדת
8 המערערת. ביטול העמדה נבע מכך שהוראות סעיף 67ד לחוק מע"מ (מכוחו מתפרסמות עמדות
9 חייבות בדיווח) מתייחסות רק למקרים בהם יתרון המס הנובע מהעמדה - "עולה על 2 מיליון שקלים
10 חדשים בשנה או על 5 מיליון שקלים חדשים במהלך ארבע שנים לכל היותר". רשות המסים בדקה
11 ומצאה כי מצב שכזה אינו שכיח בכל הנוגע למסחר בנוסטרו – ולכן ביטלה את העמדה החייבת
12 בדיווח.
13 28. המשיבה נסמכת על פסק הדין של כבוד השופטת י' סרוסי בע"מ 16-02-25935 אקוויטס ניהול
14 השקעות בע"מ נ' פקיד שומה תל אביב 4 (26.6.2017) (להלן: "עניין אקוויטס"), בו נקבע – אמנם
15 במסגרת אוביטר – כי ניתן לסווג סוחר בנוסטרו כמוסד כספי.

16

17

דין והכרעה

- 18 29. למען הבהירות, אקדים את המאוחר ואומר כי מצאתי כי דין הערעור להתקבל. קבלת הערעור נעשית
19 על אף שאני מודע לכך כי ניתן לפרש את סעיפי החקיקה הרלוונטית, בהתאם ללשונם, באופן בו
20 החליטה המשיבה בשנים האחרונות לפרשם. אלא שכפי שאפרט ואנמק בהמשך, אני סבור כי נכון
21 יותר שלא לאמץ פירוש זה, אלא את הפירוש שמציעה המערערת, וזאת בתמצית מהטעמים הבאים:
22 א. הפירוש החדש שמציעה המשיבה, סותר את כוונת המחוקק בעת חקיקת הסעיפים, כפי שניתן
23 ללמוד מדברים שאמרו נציגי משרד האוצר בדיונים בוועדת הכספים של הכנסת.
24 ב. הפירוש שאמצה המשיבה, אינו מתיישב בנקל עם הוראות החוק ועם המבנה של הוראות אלה
25 בתוך מארג סעיפי החוק. בתמצית: פעילות שלכאורה נקבע בהוראות הבסיס של החוק מע"מ
26 כי אינה ממוסה, נתפסת לפתע ברשת המס מכוח הוראה של מחוקק המשנה – אשר כאמור
27 נראה כי לא לכך כיוונה.
28 ג. כל הגופים המוגדרים בחוק ובצו הקביעה כמוסד כספי, נותנים שירותים לאחרים, ויש
29 הצדקות לפרש כך גם את הוראות סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 ד. סיווג גוף שכל פעילותו היא רק סחר בחשבון נוסטרו כמוסד כספי, יוביל לעיוותים ולקשיים,
2 המצדיקים - לאור מתחם הפרשנות האפשרית - הימנעות מפירוש כאמור.
3 כפי שאפרט ואנמק בהמשך, משקלן המצטבר של טענות אלה ואחרות מוביל אותי למסקנה כי דין
4 הערעור להתקבל וכי נכון יותר לפרש את החקיקה הרלוונטית - סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה - בדרך
5 שמציעה המערערת וכפי שככל הנראה פירשה אף המשיבה במשך עשרות שנים – כך שהוא אינו
6 חל על מי שאינו מעניק כל שירות לאחר. אין בקביעה זו כדי להתעלם מההצדקות שעשויות להיות
7 לשינוי מדיניות והחלת מס עקיף אף על כאלה שכל פעילותם רק בסחר בחשבון נוסטרו, אלא
8 שבשים לב לאמור לעיל, ראוי בעיני כי מהלך שכזה יתבצע (אם בכלל) על-ידי המחוקק, לאחר
9 בחינת המקובל בעולם הרחב בכגון זה, תוך שמיעת עמדתם של גורמים רלוונטיים ושקילת המנגנון
10 המתאים, ולא בדרך של פרשנות חדשה להוראות חוק אשר במפורש נאמר למחוקק בעת חקיקתם
11 כי לא זו כוונתם.

12

13

מבוא

14 30. המחוקק טיפל במיסוי מכירת ניירות ערך סחירים, במסגרת חוק מע"מ ובחקיקת המשנה הנלווית לו,
15 בשלוש מסגרות שונות – תוך שהוא לכאורה קובע הסדרי מס שונים:
16 א. אי חבות במע"מ: במסגרת ההגדרות שבסעיף 1 לחוק נקבע כי "ניירות ערך ומסמכים סחירים"
17 אינם בבחינת "טובין", ולכן אינם "נכס". מהגדרות אלה וקריאתן יחד עם הוראות סעיף 2 לחוק,
18 עולה לכאורה כי עסקת מכר של ניירות ערך, שאין בה משום מתן שירות לזולת, אינה חבה במס
19 ערך מוסף.
20 ב. סיווג כמתן שירות וחיוב במע"מ: במסגרת סעיף 19(ב) לחוק נקבע לכאורה כי מסחר בניירות
21 ערך, ימוסה כעסקה למתן שירות תיווך. מקביעה זו, יחד עם הוראות סעיף 9 לחוק, עולה כי
22 פעילות זו תחויב במע"מ בגין הפרש בין מחיר הרכישה למחיר המכירה (נטו).
23 ג. סיווג כמוסד כספי וחיוב במס שכר וריווח: במסגרת סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה נקבע לכאורה
24 כי מסחר בניירות ערך, יביא לסיווג מי שזו פעילותו, כ-"מוסד כספי", כפי שנקטה המשיבה
25 ביחס למערערת, ולכן לחיוב במס שכר וריווח.
26 מדובר בהסדרי מיסוי שונים, אשר היחס ביניהם אינו נקי מספקות.
27 בהקשר זה, כתב כבוד השופט ה' קירש בפסק הדין בע"מ 15-02-14338, טריידומטיקס בע"מ נ' מנהל
28 מס ערך מוסף תל אביב 1 (25.2.2018) (להלן: "עניין טריידומטיקס"), בפסקה 50, את הדברים הבאים:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1 "כאמור, קשה לדלות מן החומר הנ"ל תכלית חד משמעית לכל אחת משלוש דרכי
2 ההתייחסות שבחוק לפעילות בשוק ההון (הוצאת ניירות ערך מגדר "נכס", מסלול סעיף
3 19(ב); והקביעה כמוסד כספי) וקשה להצביע על מפתח או מבחן למיון המקרים
4 הקונקרטיים בין שלוש האפשרויות".
- 5 ובמקום אחר שם (בפסקה 42) כתב כבוד השופט קירש אודות ההבחנות שהוצעו בפסיקה ובספרות
6 לתחולתם של ההסדרים השונים, כי הסברים אלה: "הם בהכרח מאולצים ובלתי מניחים את הדעת במידה
7 רבה". לאור קשיים אלה ולנוכח חשיבותו של שוק ההון, קרא כבוד השופט קירש למחוקק לומר את
8 דברו ולהסדיר סוגיה זו.
- 9 31. אוסיף ואומר כי ביטול עמדה חייבת בדיווח 12/2017, וזאת - כפי שנכתב בין השאר בהודעת רשות
10 המסים: "... לאור בחינה נוספת של מאפייני התחום ...", בלשון עדינה, אינה תורמת להבהרת עמדת
11 רשות המסים בסוגיה שלפנינו (המגבלה הקבועה בחוק אודות גובה יתרון המס שמפיק עוסק, קיימת
12 בלאו הכי בסעיף 67 לחוק, ולכן ספק האם ניתן לקבל את הסברי המשיבה בכל הנוגע לפרסום
13 ביטול העמדה מטעם זה בלבד).
- 14 32. עו"ד א' צחור, במאמרו "מיסוי פעילות בניירות-ערך בידי גוף פרטי הפועל בתחום הנוסטרו בלבד",
15 מיסים כט' 5 (אוקטובר 2015) א-1, כתב – בעקבות החלטת המיסוי שפרסמה המשיבה בשנת 2015
16 – את הדברים הבאים:
- 17 "השאלה שנשלחה והתשובה שניתנה, יש בהן כדי לשנות מושכלות יסוד במערכת המס
18 ובשוק ההון בישראל. שכן, ככל המקובל והידוע עד כה - לא מוטל מע"מ על הכנסות
19 מניירות-ערך נסחרים בבורסה בידי אדם הפועל בבורסה רק במסגרת ה"נוסטרו".
- 20 ברוח דומה כתב בספרו גם עו"ד א' פרידמן, מס ערך מוסף: החוק וההלכה (בהשתתפות רו"ח גל
21 גרינברג) מהדורה שלישית – 2018, בעמ' 493:
- 22 "ככל הידוע לנו סעיף 19(ב) לא הופעל הלכה ומעשה, שנים רבות. עוסקים לא שילמו מע"מ
23 לפיו בגין פעילות בניירות ערך או מט"ח".
- 24 אוסיף ואציין כי במסגרת דיון שמיעת הראיות שנערך בערעור זה, נשאל העד מטעם המשיבה, מר
25 דוד פאר (עמ' 16 לפרוטוקול), והשיב כי אינו מכיר כל פרסום קודם של המשיבה (קודם להחלטת
26 המיסוי משנת 2015) בו נקבע כי יש לחייב סוחר בחשבון נוסטרו – שזאת כל פעילותו - במס מכוח
27 חוק מע"מ וכי יש לסווגו כמוסד כספי [וכך גם העיד בפניי העד מטעם המערערת, מר מאיר יגר (עמ'
28 11 - 12 לפרוטוקול) – כי בפועל לא נהג חיוב מסוג זה ביחס למי שכל פעילותו היא רק סחר
29 בנוסטרו].

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 33. הערעור שלפניי עוסק בשאלת סיווגה של המערערת כמוסד כספי, וכפי שעוד יובהר - אין הוא מחייב
2 הכרעה בשאלות הנוגעות לפרשנותם של ההוראות השונות שנקבעו בנוגע למיסוי ניירות ערך בחוק
3 מע"מ. לאור זאת, עיקר הדיון יתמקד בהוראות סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה – הסעיף מכוחו סיווגה
4 המשיבה את המערערת כמוסד כספי. לצד זאת ובשים לב לטענות הצדדים, תוצג אף היריעה הרחבה
5 יותר, במידה שהיא רלוונטית ונדרשת לענייננו.
6

7 א. הוראות סעיף 2 לחוק והגדרות שבסעיף 1 לחוק – אי חבות במס:

8 34. בסעיף 2 לחוק, אשר כותרתו – "הטלת מס ערך מוסף ושיעורו", נקבע:
9 "על עסקה בישראל ועל יבוא טובין יוטל מס ערך מוסף ...".
10 "עסקה" מוגדרת בסעיף 1 לחוק, סעיף ההגדרות, כדלקמן:

11 "עסקה" – כל אחת מאלה:

12 (1) מכירת נכס או מתן שירות בידי עוסק במהלך עסקו, לרבות מכירת ציוד;

13 (2) מכירת נכס אשר נוכה מס התשומות שהוטל על מכירתו למוכר ...;

14 (3) עסקת אקראי."

15 "עסקת אקראי", בחלק ההגדרה הרלוונטי לנו (ואשר אינו מתייחס למקרקעין),
16 הוגדרה כדלקמן:

17 "(1) מכירת טובין או מתן שירות באקראי, כשהמכירה או השירות הם בעלי אופי
18 מסחרי";

19 35. רכיביה העיקריים של "עסקה", הרלוונטיים לנו, הם "מכירת נכס" או "מתן שירות".
20 "שירות" הוגדר בסעיף 1 לחוק:

21 "שירות" – כל עשייה בתמורה למען הזולת שאיננה מכר ...".

22 לטענת המערערת, פעילות בחשבון נוסטרו אינה יכולה להיחשב כ-"עשייה למען הזולת" ולכן היא
23 אינה כלולה בהגדרת "שירות".

24 אין כמובן חולק, ולא בכך עוסק ערעור זה, כי אדם עשוי לתת שירות ביחס למסחר בניירות ערך,
25 ובמקרה כזה הוא ביצע עסקה החבה במע"מ.

26 36. "מכירת נכס" כוללת בתוכה שני רכיבים: "נכס" ו-"מכר".
27 "נכס" מוגדר בסעיף 1 לחוק:

28 "נכס" – טובין או מקרקעין."

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 "טובין" מוגדרים בסעיף 1 לחוק, באופן המחריג מתוכם ניירות ערך ומסמכים סחירים:
2 "טובין" – לרבות –

3 (1) עצים, שתילים, פרחים, יכול וכיוצא באלה הנמכרים בנפרד מהקרקע;

4 (2) זכות, טובת הנאה ונכסים בלתי מוחשיים אחרים ובין השאר – ידע, למעט

5 זכות במקרקעין או בתאגיד, ולמעט ניירות ערך ומסמכים סחירים וזכויות

6 בהם".

7 הגדרת המונח "מכר" פותחת במילים: "מכר", לענין נכס ... – ולפיכך שעה שמועטו "ניירות ערך
8 ומסמכים סחירים" מהגדרת נכס, הם אינם באים אף בגדרו של מכר (ולכן איני נדרש לשאלה הפרשנית
9 הנוגעת למיעוט הקיים בסיפא של הגדרה זו, הממעט מהגדרת "מכר" נייר ערך הנסחר בבורסה, ואשר
10 ניתן לפרשו כמתייחס רק לאיגוד מקרקעין הנזכר בסעיף שם).

11 מהאמור עולה – ועניין זה אינו שנוי במחלוקת, כי ניירות ערך הנסחרים בבורסה, מועטו מהגדרת
12 "נכס". לאור זאת ואם לא היו בידינו אלא ההוראות שנסקרו עד כה, מכירת ניירות ערך הנסחרים
13 בבורסה, שלא אגב מתן שירות לזולת, אינם בבחינת "עסקה" החבה במע"מ.

14 37. המערערת, כמו גם חלק מהמלומדים שעסקו בשאלה זו, ביקשו ללמוד מהוראות ההגדרות שבסעיף
15 1, כי –

16 "המחוקק ביקש להוציא, מלכתחילה, ניירות ערך מגדרי החבות במע"מ".

17 [עו"ד ורו"ח איתן אסנפי, "מיסים ונפלאות: הערות ביחס למיסוי פעילות נוסטרו נוכח

18 פרשות אקוויטס וטריידומטיקס", מיסים לב/1 (מרץ 2018) עמ' א-13 (להלן: "הערות

19 בייחס למיסוי פעילות נוסטרו")]

20 וכך סוכמו הדברים אף בפסקה 28 לעניין טריידומטיקס (קודם הפנייה להוראות החוק הנוספות,
21 אליהן נפנה אף אנו בהמשך):

22 "ממכלול ההוראות הנ"ל, לכאורה מתבקשת המסקנה כי ככלל ניירות ערך הוצאו מתחולתו

23 של החוק וכי החוק לא נועד להשית מס על פעילות בשוק ההון."

24 38. לשלמות התמונה אציין כי לא כל מכירה של נכס מהווה עסקה לפי חוק מע"מ, אלא רק כזו שנעשתה

25 במהלך עסקו של העוסק. משמעות הדבר היא כי מכירה הונית אינה ממוסה במסגרת חוק מע"מ,

26 אלא רק מכירה שנעשתה במסגרת פעילות עסקית [על כן, ראו: ע"א 111/83 אלמור לניהול ונאמנות

27 בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף (24.10.1985)].

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 קביעה זו אינה משנה את שנאמר לעיל בכל הנוגע להגדרת המונח "טובין" ומיעוט ניירות ערך
2 נסחרים מקרבו. בהתאם למיעוט זה, ניירות ערך הנסחרים בבורסה אינם "טובין" ולכן אף אינם
3 "נכס", ולכן – לפחות לכאורה ובהתאם להוראות שנבחנו עד כה – מכירתם אינה "עסקה" החייבת
4 במע"מ – גם כאשר מכירה זו נעשתה במסגרת פעילות עסקית. אדגיש את שמוכן מאליו: אם המדובר
5 היה במכירה שאינה במסגרת פעילות עסקית, לא היה צורך בהחרגת ניירות ערך מגדר "טובין", שכן
6 גם מכירת "נכס" הכלול בהגדרת "טובין" אינה חבה במס ערך מוסף אלא אם היא נעשתה במסגרת
7 פעילות עסקית.

8 יוצא אפוא – לפחות לכאורה ובהתאם להוראות שנבחנו עד כה – כי מכירה עסקית של ניירות ערך
9 הנסחרים בבורסה אינה "עסקה" לפי הוראות סעיף 2 לחוק ואין לחייבה במס ערך מוסף.
10 אלא שכפי שניזכר, התמונה מורכבת יותר.

11
12 ב. מכירת ניירות ערך כעסקת שירותי תיווך – סעיף 19(ב) לחוק:

13 39. סעיף 19(ב) לחוק קובע כדלקמן:

14 "עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים, לרבות רכישתם של ניירות ערך
15 ומסמכים כאמור לשם קבלת דמי פרעונם או פדיונם, או שעסקו במכירת מטבע חוץ, יראו את
16 המכירה או קבלת הפרעון או הפדיון כשירות תיווך שעושה העוסק בין מי שמכר לו אותם לבין
17 מי שקנה אותם ממנו או פרע או פדה אותם."

18 ובהקשרו של סעיף 19(ב) לחוק, קובע סעיף 9(ב) לחוק:

19 "מחירן של עסקאות שרואים אותן על פי סעיף 19(ב) כמתן שירות הוא ההפרש בין סך כל מחיר
20 הרכישה של ניירות הערך, המסמכים או מטבע החוץ נושאי העסקאות בתקופת דו"ח פלונית
21 לבין סך כל מחיר מכירתם באותה תקופת דו"ח; לענין זה יראו את סכום הפרעון או הפדיון של
22 מסמכים כמחיר מכירתם."

23 בהתאם למובנו הפשוט של סעיף 19(ב), עוסק שעסקו מכירת ניירות ערך, יראו את המכירה כשירות
24 תיווך בין מי שמכר לו את ניירות הערך לבין מי שקנה אותם ממנו. סעיף 9(ב) לחוק קובע כי עסקאות
25 אלה, ימוסו בגין הריווח (נטו) הנובע מהן.

26 40. פרשנותו של סעיף 19(ב) לחוק שנויה במחלוקת. יש שפירשו את הסעיף באופן רחב ויש שפירשו
27 את הסעיף באופן מצומצם יותר.

28 41. בהתאם לפרשנות הרחבה, סעיף 19(ב) שינה לחלוטין את תמונת הדברים אשר עלתה לכאורה
29 מההגדרות שבסעיף 1 לחוק ומהוראות סעיף 2 לחוק. אותה פעילות – מכירת ניירות ערך – אשר
30 העיון בחלקים הקודמים של החוק הביא אותנו לכאורה למסקנה כי היא אינה חבה במע"מ, מתבררת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1 בסעיף 19(ב) כחבה במס. בהתאם לפרשנות זו, חוק מע"מ חל על ניירות ערך כמו על כל נכס אחר,
2 למעט הקביעה כי החיוב ייעשה במתכונת של עסקה למתן שירות ולא כעסקת מכר.
3 לפי פירוש זה, את המילים שבסעיף 19(ב) – " ... יראו את המכירה או קבלת הפרעון או הפדיון כשירות
4 תיווך ... " – יש לפרש כקובעים פיקציה לפיה יראו את מכירת ניירות הערך כאילו ניתן שירות תיווך
5 בין מי שממנו נרכשו ניירות הערך לבין מי שהם נמכרו לו – גם אם בפועל לא ניתנו כל שירותי תיווך
6 [בעניין זה, ראו ע"א 6181/08, שמואל וינוקור נ' ממונה מס ערך מוסף עכו (28.8.12)].
7 42. מנגד, פרשנות מצמצמת לסעיף 19(ב) לחוק, סבורה כי הפרשנות שהוצגה לעיל אינה נכונה, וזאת
8 בשל מספר טעמים מצטברים:
9 א. עיון בפרוטוקול ועדת הכספים מיום 17.7.1978, עת נדון תיקונו של סעיף 19(ב) לחוק והעמדתו
10 על נוסחו הנוכחי, מלמד באופן שאינו משתמע לשתי פנים כי נציגי רשות המסים ומשרד האוצר
11 הדגישו שוב ושוב כי הסעיף חל רק על מי שנותנים בפועל שירותי תיווך בניירות ערך.
12 כך לדוגמה אמר מנהל מס ערך מוסף דאז, מר מ' ברקת (עמ' 16 לפרוטוקול הנ"ל):
13 " ... הוראה זו אינה חלה עלינו, אלא על אדם שעסקו בתיווך".
14 וכך גם אמרה גב' ש' שביד-גלעדי, נציגת מינהל הכנסות המדינה באותו דיון:
15 "סעיף זה יחול רק על מתווכים"
16 אציין כי דברים דומים נאמרו שוב במקומות נוספים באותו דיון (ראו שם בעמ' 17) וכן בדיון
17 המשך שהתקיים (בין השאר) בעניינו של סעיף 19(ב) בוועדת הכספים (פרוטוקול מיום
18 27.12.1978, בעמ' 11) – מהם עולה כי הובהר לחברי הכנסת על-ידי אנשי משרד האוצר כי
19 הסעיף מתייחס רק למתווכים בניירות ערך, כגון ברוקרים, המקבלים עמלה בגין שירותי תיווך
20 הניתנים לאחרים.
21 מדברים אלה עולה כי בעת חקיקת הסעיף, איש מנציגי משרד האוצר או מחברי הכנסת שחששו
22 מהנוסח הרחב של לשון הסעיף, לא חשב שהסעיף נועד למסות את מי שאינו נותן שירותי תיווך
23 לאחרים בסחר בניירות ערך. ובמילים אחרות, איש לא סבר כי הסעיף משנה את תמונת הדברים
24 העקרונית שנקבעה בפרק א' ובפרק ב' לחוק, אשר החריגה מכר של ניירות ערך מתחולת החוק.
25 הסעיף מתייחס אל מי שנותן "שירות" לאחר, אשר חברותו העקרונית במס נובעת כבר מהוראות
26 שנקבעו שבהוראות היסוד של החוק – בסעיפים 1 ו-2 לחוק.
27 לאור הדברים שנאמרו לח"כ ע"י נציגי משרד האוצר, לא רק שאפשרות זו לא עלתה על דעתם
28 אלא שהיא במפורש נשללה.
29 ב. התומכים בפרשנותו הרחבה של סעיף 19(ב) לחוק, מתעלמים ממיקומו הגיאוגרפי של הסעיף.
30 סעיף 19(ב) מצוי בפרק ה' לחוק, אשר כותרתו: "החייב בתשלום המס". עיון בסעיפים המצויים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1 בפרק זה מלמד כי עניינו בהסדרים בעלי גוון טכני בעיקרם, בעניין זהות החייב במס, ולא בעצם
2 הטלת המס אשר נקבעה בפרק ב' לחוק והנובעת מההגדרות שבסעיף 1 לחוק.
3 אם תאומץ הפרשנות הרחבה לסעיף – כך שכל סוחר בניירות ערך (אף בחשבון נוסטרו) ייחשב
4 כעוסק ויחוייב במס, תוצאת הדברים תהא היפוך היוצרות: הטלת מס נקבעה בפרק שעניינו בסך
5 הכל טכני בעיקרו (קביעת זהות החייב), ואילו מפרקי היסוד העוסקים בהטלת המס ובהגדרות
6 המהוות (באופן משמעותי בחוק מע"מ) את תשתית החוק – עולה כי פעולה מסוג זה אינה חבה
7 במס.
- 8 ג. במשך שנים ארוכות מאוד, לא חוייבו במס מי שסוחרים בחשבון נוסטרו בלבד. דבר זה מלמד
9 על האופן בו הובן הסעיף במשך עשרות שנים.
- 10 ד. הפרשנות הרחבה לסעיף 19(ב) לחוק, מתעלמת מהמילה החשובה בה פותח הסעיף – "עוסק
11 ש...". המונח "עוסק" הוא מונח עקרוני בחוק מע"מ, ואין להניח כי המחוקק נקט בו דרך מקרה.
12 משמעות מונח זה הוא כי הסעיף עוסק במי שבלאו הכי, עוד קודם להחלת הוראת הסעיף, הנו
13 "עוסק". מי שכל פעילותו היא מכירת ניירות ערך, אינו יכול להיחשב "עוסק" שכן בהתאם
14 להוראות שבסעיף 1 לחוק וכאמור לעיל – ניירות ערך אינם "נכס" ולכן בהעדר שירות הניתן
15 לזולת (דבר שאינו קיים בפעילות בחשבון נוסטרו) מי שעסקו רק בכך אינו יכול להיחשב כעוסק.
16 43. לאור כל האמור לעיל, המצדדים בפרשנות מצומצמת יותר לסעיף 19(ב) לחוק, טוענים כי הוא אינו
17 מתייחס למי שמבצע מכירות במסגרת חשבון נוסטרו בלבד והוא נעדר כל פעילות עסקית אחרת.
18 הפרשנות המוצעת לסעיף, אליבא דגישה זו, היא אחת מהפרשנויות הבאות:
- 19 א. הסעיף חל על מי שנותן שירותי תיווך לסחר בניירות ערך עבור אחרים (כפי שעולה מהדיונים
20 שקדמו לתיקון הסעיף בוועדת הכספים של הכנסת) [לעמדה כזו, ראו: י' פוטשבוצקי, חוק מס
21 ערך מוסף, עמ' 210-209; אסנפי - הערות בייחס למיסוי פעילות נוסטרו].
- 22 ב. (גישה מעט רחבה יותר מהקודמת, ולפיה) הסעיף חל גם על מי שנותן שירותי תיווך וגם על מי
23 שסוחר בניירות ערך בחשבון נוסטרו, ובתנאי כי פעילות זו (בחשבון הנוסטרו) היא חלק
24 אינטגרלי מפעילות עסקית אחרת שיש לו [ראו: רו"ח ז' פליטר ורו"ח י' ביליצקי, "מס ערך
25 מוסף על מוסדות כספיים וזיקתו לחוק מיזוגים", מיסים ו/4 (אוגוסט 1992) עמ' א-1 בפסקה 4
26 (המחברים טוענים כי על אף שזה פירוש אפשרי לחוק, המשיבה אינה נוהגת בפועל לגבות מע"מ
27 על רווחים מניירות ערך הנסחרים בבורסה, אף כאשר מתקיים מבחן האינטגרליות המקובל בדיני
28 מס הכנסה)].
- 29 ג. החלת הסעיף רק על מי שהכנסתו מניירות ערך אינטגרלית לפעילות עסקית אחרת שיש לו,
30 בגינה הוא מוגדר כעוסק (אך לא על מי שמעניק שירותי סחר בניירות ערך לאחרים, הנחשב בשל
31 כך למוסד כספי).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

44. בערעור שלפניי המשיבה לא טענה, אף לא כטענה חלופית, כי חל בעניינה של המערערת סעיף 19(ב) לחוק. לאור זאת, איני נדרש להכריע בין הפרשנויות השונות לסעיף 19(ב) לחוק (ולכן אף איני מרחיב במחלוקות הפרשנויות שמעורר הסעיף ובמענה שהוצע לטענות השונות שבפי כל אחד מהצדדים) – והן הוצעו לאור הרלוונטיות שיש להן להמשך הדברים ולסוגיה בכללותה. אפנה אפוא אל הסעיף מכוחו פעלה המשיבה וסיווגה את המערערת כמוסד כספי – סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה.

7

8

ג. מוסד כספי - סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה

45. חוק מע"מ מטיל מספר סוגי מיסים: מס ערך מוסף – המוטל על עסקה בישראל ועל יבוא טובין (סעיף 2 לחוק), מס שכר המוטל על מלכ"ר ומס שכר וריווח המוטל על מוסד כספי (סעיף 4 לחוק).

10

46. מס שכר וריווח נועד לאתר את הערך המוסף שמפיק מוסד כספי. ערך מוסף זה כולל את רווחי המוסד הכספי ואת השכר ששילם, ועל רכיבים אלה מוטל כאמור מס שכר וריווח [מס זה החליף את "מס שירותים" אשר נהג עד לחקיקת חוק מע"מ והושת על שירותים שמעניקים "מוסד בנקאי" ו-"מבטח" מכוח חוק מס שירותים (מוסדות בנקאיים וחברות ביטוח), התשל"ג-1973 (להלן: "חוק מס שירותים")].

12

13

14

15

47. הצורך בהטלת מס שכר וריווח ולא מע"מ, הוסבר במסגרת הוועדה הציבורית לבדיקת מערכת המסים בישראל, דו"ח הוועדה בנושא מס ערך מוסף (ינואר 1972) (להלן: "ועדת אשר") עמ' 23, בכך שהן בענף הבנקאות והן בענף הביטוח, יש חלק בפעילות אותו לא היה מקום לחייב במס העקיף כלל. אלא שקיים קושי בהפרדה בין רכיבי הפעילות השונים של ענפים אלה, ולכן הוצע להשית עליהם מס שכר וריווח בשיעור נמוך – אשר יקח בדרך זו בחשבון כי המס מוטל אף מעבר למישור בו היה ראוי להשיתו. וכך תומצתו הדברים מפי כבוד השופט ד' ביין, 1183/91 כלמוטרייד בע"מ נ' אגף המכס והמע"מ (3.2.1993) (להלן: "עניין כלמוטרייד"):

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

"הרקע ליצירת סיווג של "מוסד כספי" הוא הקושי להבחין בין אשראי הניתן ע"י הסקטור הפיננסי ליצרנים לבין אשראי הניתן ללווים - צרכנים. לו היה כל האשראי ניתן ליצרנים בלבד, לא היה צורך להטיל מע"מ כלל. מאידך, אין כל סיבה שלא להטיל מע"מ על ריבית הנגבית מהלוואות לצריכה. הקשיים להבחין בכל מקרה בין הסוג האחד לשני, הוביל את ועדת אשר לריפורמה במיסוי העקיף (ינואר 1972), ובעקבותיה את המחוקק לקבוע, כי במקום לקבוע מע"מ בשיעור רגיל על הריבית הצרכנית, מוצע לגבות מס בשיעור מוקטן מכלל השכר והרווח של הבנקים (גרוע ואלתר מע"מ, ע' 42 הערה 33)."

(הסבר זה מתייחס לענף הבנקאות ומקורו בעמ' 23 לדו"ח ועדת אשר, ובאותו עמ' בדו"ח שם, מופיע

הסבר דומה אף ביחס לענף הביטוחי).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 לאור זאת שמס השכר והריווח הוטל על כלל הרווחים, גם כאלה הנובעים מהמגזר היצרני, הוצע
 2 על-ידי ועדת אשר כי מס שכר וריווח יהיה בשיעור נמוך משיעור המע"מ – בשיעור של 3.5% בלבד.
 3 כידוע נכון להיום, שיעור מס שכר וריווח זהה לשיעור המע"מ והוא עומד על 17% [מלומדים הצביעו
 4 על כך שהשתת המס בשיעור המלא, גם על רכיבים שמקורם במגזר היצרני, מוביל לטענתם לעודף
 5 מס ולעיוות כלכלי, המוצא בסופו של דבר את גלגולו אל כיס צרכני השירותים הניתנים על ידי
 6 הבנקים – על כך ראו: א' נמדר וא' נסים, "מיסוי הערך המוסף של בנק מסחרי: ביקורת והמלצות",
 7 מיסים ט/5 (אוקטובר 1995) עמ' א-23].
 8 למשמעות שיש לעניינינו, למניע שעמד בעת החקיקה של ההסדר החל על מוסד כספי, אשוב
 9 בהמשך. קודם לכך אפנה להגדרת המונח "מוסד כספי", כפי שזו נקבעה בחוק מע"מ ובצו הקביעה.
 10 48. כאמור לעיל, הסעיף הרלוונטי לנו, מכוחו נקבע כי המערערת היא "מוסד כספי", הוא סעיף 1(א)(3)
 11 לצו הקביעה. אלא שמפאת חשיבות הדברים והרלוונטיות שלהם, אציג את מלוא התמונה הנוגעת
 12 להגדרת מונח זה.
 13 מוסד כספי" מוגדר בסעיף 1 לחוק - כדלקמן:

"מוסד כספי" –

15 (1) חברה או אגודה שיתופית העוסקת בקבלת כספים בחשבון עובר ושב על מנת לשלם
 16 מהם לפי דרישה על-ידי שיק;

17 (2) חברה המשתמשת כדין במלה "בנק" כחלק משמה למעט חברה ששמה מאזכר חברה
 18 או אגודה שיתופית שפסקה (1) חלה עליה;

19 (3) מוסד כספי כמשמעותו בחוק בנק ישראל, תשי"ד-1954, אשר הוראות הנוזלות מכוח
 20 החוק האמור חלות עליו;

(4) מבטח;

(5) סוג בני אדם ששר האוצר קבע;

23 לעניינינו רלוונטית האפשרות החמישית הנ"ל – "סוג בני אדם ששר האוצר קבע". בצו הקביעה,
 24 נקבעו עוד שלושה סוגי בני אדם אשר ייחשבו כמוסד כספי. צו הקביעה נכנס לתוקף ביום 1.4.1977,
 25 ובמסגרתו נקבעו תחילה שתי ההגדרות שבסעיף 1(א)(1) ו-1(א)(2) לצו הקביעה. ההגדרה הנוספת
 26 שנקבעה בסעיף 1(א)(3) לצו הקביעה – הוא הסעיף הרלוונטי לנו, הוספה בתיקון חקיקה מאוחר
 27 יותר, אשר נכנס לתוקף ביום 1.4.1980.

28 בצו הקביעה, בנוסחו כיום (הוא נוסחו מאז 1980), נקבע כדלקמן:

29 1. (א) אלה יהיו מוסדות כספיים לענין החוק:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1 עוסק שהוא חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ וש-75% או יותר
2 ממחזור העסקאות שלו נובעים מעסקאותיו בתור שכזה;
- 3 (2) עוסק שהוא נאמן או מנהל קרן כמשמעותם בחוק להשקעות משותפות
4 בנאמנות, תשכ"א-1961, וש-75% או יותר ממחזור העסקאות שלו נובעים
5 מעסקאות בתור שכזה.
- 6 (3) מי שעסקו במכירת מטבע חוץ או ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים,
7 ולענין זה יראו כמי שעסקו במכירת ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים,
8 אף אם הוא רוכש אותם לצורך קבלת פרעונם או פדיונם.
- 9 49. המשיבה טוענת כי לשונו של סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה רחבה וברורה – והיא לוכדת ברשתה גם
10 את מי שסוחר בניירות ערך במסגרת חשבון נוסטרו. מי שפעילותו בחשבון הנוסטרו היא פעילות
11 עסקית, בין אם המדובר ביחיד או במי שהתאגד בדרך כזו או אחרת, "עסקו במכירת ... ניירות ערך
12 או מסמכים סחירים אחרים" – ולכן בהתאם להוראות צו הקביעה – יש לסווגו כמוסד כספי.
13 המשיבה אף מצאה חיזוק מסויים לדבריה, בכך שבהוראת המעבר שנקבעה בעת חקיקתו של סעיף
14 1(א)(3) לצו הקביעה, נקבע:
- 15 "מוסד כספי לפי סעיף 1, שביום פרסום צו זה (6.6.80) היה רשום כעוסק יודיע למנהל,
16 במכתב רשום, תוך 30 יום מיום פרסום הצו, את פרטי רישומו ומענו, ואם היו בעסקו גם
17 עסקאות שאינן מכירת מטבע חוץ, ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים כאמור בסעיף
18 1(א)(3) (להלן - ניירות ערך), יפרט את סך כל מחיר עסקאותיו בניירות ערך בשנים עשר
19 החדשים שקדמו לפרסום הצו ואת סך כל מחיר עסקאותיו האחרות באותה תקופה." (להלן:
20 "הוראת המעבר").
- 21 מהמילים "ואם היו בעסקו גם עסקאות שאינן מכירת מטבע חוץ, ניירות ערך או מסמכים סחירים אחרים ..."
22 – ובעיקר מהמילה "ואם" – מבקשת המשיבה להסיק כי הסעיף חל גם כאשר אין בעסק דבר מלבד
23 מכירת ניירות ערך – כמו במקרה של מסחר בחשבון נוסטרו – ואף במקרה זה חל הסעיף.
24 מוקד הדברים – ועל כך לא חולקת המשיבה, הוא כמובן סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה ולא הוראות
25 המעבר, ודקדוק הלשוני הנ"ל אין בו כדי להכריע.
- 26 50. מבחינה לשונית, פרשנות המשיבה לסעיף 1(א)(3) לצו הקביעה, לכאורה אפשרית. אלא שעל אף
27 זאת, אני סבור כי התבוננות רחבה יותר תלמד כי נכון יותר שלא לאמץ פרשנות זו. אבאר את הדברים.
28 51. סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה נחקק כאמור במסגרת תיקון צו הקביעה בשנת 1980. כפי שעולה מצו
29 הקביעה, חקיקת משנה זו נעשתה באישור ועדת הכספים של הכנסת. בפרוטוקול הדיון בוועדת
30 הכספים מיום 5.5.1980, נאמרו בעניינו של סעיף 1(א)(3) הדברים הבאים (ומלבד ההצבעה, הם כל
31 שנאמרו בעניינו של סעיף זה):

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1 "הצו קובע כמוסד כספי מי שעוסקים במכירת ניירות ערך, מסמכים סחירים או מטבע חוץ,
2 שפעילותם דומה לפעילות של מוסדות כספיים. הכוונה בעיקר לאלה הפועלים מחוץ
3 לבורסה."
- 4 מדברים אלה ניתן ללמוד שני עניינים אודות הסעיף:
5 א. הפעילות בה עוסק הסעיף דומה לפעילותם של גופים אחרים שהוגדרו כמוסד כספי;
6 ב. כוונת הסעיף היא בעיקר לאלה הפועלים מחוץ לבורסה.
- 7 52. כאמור לעיל, שורה של גורמים הוגדרו בחוק מע"מ ובצו הקביעה כ"מוסד כספי". עיון בכל אחד
8 מהגופים הללו ילמד כי ללא יוצא מן הכלל, כל אחד מהם עוסק במתן שירות לאחרים. חלק בשירות
9 פיננסי הניתן לאחרים, וחלק בשירות ביטוחי הניתן לאחרים.
- 10 כך, בהגדרת המונח "מוסד כספי" בסעיף 1 לחוק, שלושת ההגדרות הראשונות עוסקות במי שמעניק
11 שירותים פיננסיים לאחרים, כגון במתן שירותי ניהול חשבונות עובר ושב ובשירותים אחרים הניתנים
12 על ידי מי שפועל כבנק. ההגדרה הרביעית כוללת "מבטח" – המעניק שירותי ביטוח לאחרים.
- 13 כך גם שתי ההגדרות הראשונות של המונח "מוסד כספי" בצו הקביעה. בהגדרות אלה מדובר במי
14 שלפחות 75% ממחזור העסקאות שלו נובע מהיותו חבר הבורסה לניירות ערך או מהיותו נאמן או
15 מנהל קרן השקעות – גורמים אשר עסקאותיהם כרוכות במתן שירות לאחרים (ראו בעניין זה גם
16 בפסק הדין בעניין טריידומטיקס, שם נקבע כי "עושה שוק" בבורסה ממלא תפקיד של מתווך פיננסי
17 ונותן אגב כך שירות לאחרים).
- 18 סוחר בחשבון נוסטרו, אינו נותן כל שירות לאחרים ובכך הוא שונה בפעילותו מכל גורם אחר אשר
19 הוגדר כמוסד כספי [במונח "מוסד כספי" נעשה שימוש גם בדברי חקיקה נוספים, ראו לדוגמה:
20 סעיף 1 לתקנות ניירות ערך (זירת סוחר לחשבוננו העצמי), התשע"ה-2014; סעיף 1 לתקנות מס
21 הכנסה (ניכוי מריבית, מדיבידנד ומרווחים מסוימים), תשס"ו-2005; סעיף 1 לתקנות מס הכנסה
22 (ניכוי מתמורה, מתשלום או מרווח הון במכירת נייר ערך, במכירת יחידה בקרן נאמנות או בעסקה
23 עתידית), תשס"ג-2002 - גם בכל המקומות הללו מדובר במי שמספק שירותים לאחרים].
- 24 אף עיון בהגדרת המונח "מוסד" במילון אבן שושן מוביל למסקנה דומה, ולפיה ביסודו של המונח
25 כרוך מתן שירות לאחרים. וכך מוגדר שם "מוסד":
26 "מכון, גוף או מפעל או ארגון הנותנים שירות בעל אופי ציבורי".
- 27 (המילון החדש, מילון אברהם אבן שושן)
- 28 נתינת שירות לאחרים, היא אפוא ממאפייניו של "מוסד".
- 29 53. אין כמובן ספק כי בסמכותו העקרונית של המחוקק להוסיף ולכלול בהגדרת מוסד כספי, גם גוף
30 שפעילותו שונה בתכלית מפעילותם של הגופים האחרים שהוגדרו כמוסד כספי. אלא שכדי לקבוע

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 כאמור, אני סבור כי צריכה להיות אינדיקציה כי לכך כיוון המחוקק. כפי שראינו לעיל, ההיסטוריה
2 החקיקתית מלמדת כי לא כך הם פני הדברים – שכן בדיון בוועדת הכספים נאמר במפורש כי החוק
3 יחול על גופים הדומים במהותם לגופים אחרים שהוגדרו כמוסד כספי. אציין כי גם בדברי ההסבר
4 להצעת חוק מע"מ – הצעות חוק 1178, י"ז באייר תשל"ה, 28.4.1975, בעמ' 240 נכתב:
5 **"שר האוצר יוסמך לקבוע כמוסדות כספיים לענין חוק זה גם גופים עסקיים אחרים**
6 **שעסקיהם הם במתכונת מוסדות כספיים"**.
7 ברוח זו אכן סברו אנשי ועדת הכספים אשר אישרו את הסעיף בו עסקינן, כי הם מאשרים גופים
8 **"שפעילותם דומה לפעילות של מוסדות כספיים"** – ולא גוף ששונה באופן משמעותי מגופים אלה.
9 ממה שהוצג בפניי נראה כי זו גם הייתה עמדת המשיבה במשך עשרות שנים.
10 54. לעניין חיוב במס עקיף, השאלה האם מדובר במי שמספק (לכל הפחות גם) שירותים לאחרים, או
11 במי שכל פעילותו היא בחשבונו שלו בלבד, היא שאלה בעלת חשיבות ונפקות של ממש. חוק מס
12 ערך מוסף נועד להטיל מס על הצריכה, כאשר החבות הכלכלית (להבדיל מזו הפורמאלית) במס זה,
13 מגולגלת לפתחו של הצרכן הפרטי הסופי. אכן, אין להכחיש כי היתכנות הגלגול בפועל תלויה לא
14 פעם בשאלות של היצע וביקוש, ובכל זאת וככלל – לגלגול החבות במס מבעל העסק אל הצרכן
15 שצריכתו אינה במסגרת פעילות עסקית – היא ממאפייניו הכלכליים המהותיים של חוק מע"מ. לאור
16 זאת ועל דרך ההכללה (שבמציאות הכלכלית אכן עשויים להיות מקרים בהם היא אינה מדויקת):
17 **"... נטל המס, בסופו של דבר, מוטל על הצרכן הסופי שאיננו יכול לנכות את המס כהוצאה**
18 **שהוציא לצריכתו הפרטית"**.
19 [א' נמדר, מס ערך מוסף (מהדורה חמישית, 2013), כרך א עמ' 37]
20 הצריכה הפרטית ולא זו העסקית – היא אליה כיוון המחוקק בעת חקיקת חוק מע"מ [על כך, ראו
21 גם: הועדה הציבורית לבדיקת מערכת המסים בישראל, דו"ח הועדה בנושא מס ערך מוסף (ינואר
22 1972) עמ' 5-6, שם מוסבר כי העוסק אמנם פועל מכוח החוק לגביית המס, אולם הנטל הכלכלי של
23 המס מכיוון לחול על הצריכה של הצרכן הסופי].
24 וכפי שהוסבר מקדמת דנא על ידי שני מלומדים שעסקו ופעלו רבות בדיני המס:
25 **"... מס עקיף הוא מס שהחוק מטיל על ראובן, אלא שלמעשה יש בידו לגולל את הנטל על**
26 **שמעון, כי בסופו של דבר נמצא המס משתלם מהכנסתו או מרכושו של שמעון"**
27 [א' ויתקון וי' נאמן, דיני מיסים (מהדורה רביעית, תשכ"ט), עמ' 14].
28 בהתאם לכך (תוך שאני ער לביקורת שנמתחה על ההגדרה הנ"ל), ושוב על דרך ההכללה, מי
29 שפעילותו מסווגת כפעילות עסקית אמור להיות (כמעט) אדיש למס הערך המוסף, שכן נטל המס
30 ככלל אינו מושג עליו. ובמילים אחרות, חוק מע"מ לא נועד להטיל מס נוסף על המגזר העסקי, אלא
31 על הצריכה (ואיני מבקש כמובן לטעון כי למע"מ אין השפעה על המגזר העסקי או כי מס ישיר לא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 ניתן לעיתים לגלגל על אחר, אלא כי בפועל במציאות הנובעת מחוק מע"מ והוראותיו, חלק ניכר
2 מהמס העקיף שהוא משית מגולגל ביתר קלות לפתחו של הצרכן הסופי והוא אינו חל במלואו על
3 העוסק).
4 מוסד כספי הנותן שירותים לאחרים, יכול לגלגל את העלות של מיסים אלה במסגרת המחיר שהוא
5 גובה מצרכני השירותים שהוא מספק [וסביר להניח כי כך אכן נעשה בפועל – ראו לדוגמה: א' נמדר
6 וא' נסים, "מיסוי הערך המוסף של בנק מסחרי: ביקורת והמלצות", מיסים ט/5 (אוקטובר 1995)
7 עמ' א-23 – היוצאים מנקודת הנחה כי מס שכר וריווח שמשלמים הבנקים, מגולגל אל צרכני
8 השירותים שהם מספקים].
9 יכולת לגלגל המס, אינה תנאי לתחולת המסים הקבועים בחוק, אולם הטלת מס מכוח חוק מע"מ
10 על גוף אשר אין לגביו כל היתכנות לגלגול המס, כפי שהדבר ביחס למי שלא מעניק כל שירות
11 לאחרים – היא בבחינת חריג שאינו מתיישב בנקל עם חלק ממטרות החוק.
12 יש ממש בטענת המערערת כי השתת המס על סוחר בנוסטרו, מהווה למעשה חיובו בנטל מס כולל
13 גבוה יותר מזה החל בפועל על כל בעל עסק אחר (וזאת אף לאחר שניקח בחשבון כי מס שכר וריווח
14 מנוכה כהוצאה לפי דיני מס הכנסה).
15 הטיעון שהועלה בסעיף זה, על רקע כל שנאמר עד כה, עשוי לתמוך בפרשנות שאינה מובילה
16 לתוצאה כאמור.
17 55. לאחר שפרסמה המשיבה את החלטת המיסוי 4396/15 ואת עמדה חייבת בדיווח 12/2017 (אותה
18 כזכור ביטלה המשיבה זמן קצר לאחר מכן), נמתחה ביקורת על עמדת המשיבה, בין השאר בטענה
19 כי תוצאתה היא השתת מס על הסוחרים בחשבון נוסטרו, בשיעור שאינו מקובל ברחבי העולם.
20 בקצרה ובתמציתיות כתב בעניין זה בספרו עו"ד (רו"ח) אלכס שפירא, כדלקמן:
21 **"לדעתי, גישתן של רשויות המס מנוגדת לתכליתו של חוק מע"מ ולהיסטוריה החקיקתית**
22 **שלו ועלולה להביא לפגיעה חמורה בשוק ההון בישראל"**
23 [אלכס שפירא, מיסוי שוק ההון, עמ' 222 (מהדורה שלישית, 2018)].
24 לא הוצגו בפניי כל נתונים בעניין המקובל בסוגיה זו בעולם הרחב, ולכן לא אתייחס לכך, אולם
25 אציין כי אכן מדובר בשאלה כבדת משקל אשר ראוי כי תיבחן על ידי המחוקק (וחזקה כי הדבר
26 יעשה תוך שמיעת הגורמים המקצועיים הרלוונטיים).
27 עיון בהיסטוריה החקיקתית של הסעיפים הרלוונטיים, כפי שנסקרה לעיל, מלמד כי חברי הכנסת
28 שלקחו חלק בחקיקת הסעיפים בהם עסקינן, לא רק שלא התייחסו כלל למקרה של מסחר בנוסטרו,
29 אלא שנראה כי הם סברו כי הסעיפים שיצאו מתחת ידם מכוונים רק אל מי שנותן שירותים לאחרים.
30 כפי שראינו, זאת העמדה שהוצגה בפניהם על-ידי נציגי משרד האוצר והנהלת רשות המיסים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

- 1 56. בפי המערערת טענה נוספת אשר ראויה להישקל בהקשר של האמור עד כה: מי שסוחר בחשבון
2 נוסטרו ואינו נותן כל שירותים לאחרים, חשוף ביתר שאת לתנודתיות המאפיינת את הבורסה נראו
3 בהקשר זה המקרה המתואר בפסקה 41 לע"א 10554/02 ערכים תיקי השקעות (1993) בע"מ נ' פקיד
4 שומה ת"א 1 (21.11.2006) – שם מתואר כיצד השקעות בנוסטרו אשר כללו רכישות ב- 5 מילון שח,
5 נמחקו תוך שנה].
- 6 הסדר המס אשר נקבע למוסד כספי, בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק מע"מ, מאפשר קיזוז הפסדים רק
7 באותה שנה, ולא הפסדים משנים עברו. כאשר מדובר במי שנותן שירותים לאחרים, הרי שיכולתו
8 להכיל מצב שכזה, טובה הרבה יותר מאשר זו של מי שסוחר בחשבון נוסטרו ואשר חשיפתו
9 לתנודתיות הבורסה גבוהה במיוחד.
- 10 אין די בטענה זו כדי להכריע, אולם היא מהווה נדבך נוסף התומך בכך שלא לפעילות מסוג השקעה
11 בחשבון נוסטרו כיוון המחוקק.
- 12 57. זאת ועוד, כאמור לעיל בסעיף 47, הרקע ליצירת הסיווג "מוסד כספי" בחוק מע"מ, נעוץ בקושי
13 להבחין אצל גופים מסויימים (כגון בנקים וחברות ביטוח), בין הרכיב אותו ראוי לחייב במע"מ לבין
14 הרכיב שאין הצדקה לחייבו. מאפיין זה שימש את בית המשפט בעניין כלמוטרייד וכן את בית המשפט
15 העליון בע"א 3840/98 נורויץ יוניון פייר אישורנס סוסייטי לימיטד נ' מנהל מע"מ (20.11.2000) (להלן:
16 "עניין נורויץ") כאחת מאבני הבוחן לבחינת מידת התאמתן או אי התאמתן של המערערות שם לסיווג
17 כמוסד כספי.
- 18 כך, בעניין כלמוטרייד נקבע – כהנמקה מדוע אין לסווג את המערערת כמוסד כספי:
19 " אם שוקלים את המניע המרכזי האמור ליצירת הסיווג של "מוסד כספי", הרי אין הוא
20 מתאים כלל למערערת. בשלב זה אין חולק, כי מדובר בהלוואות שבעיקרן נועדו לצרכי
21 צריכה."
- 22 ובאופן דומה בעניין נורויץ נקבע – כהנמקה מדוע יש לסווג את המערערת כמוסד כספי:
23 "גם לגבי חברה כזו קשה לזהות את עסקאותיה החייבות במס."
- 24 הנמקה זו אינה רלוונטית ביחס למי שסוחר בנוסטרו, אשר פעילותו אינה כוללת רכיבים שונים.
25 מבחינת נוחות וקשיים טכניים, ניתן היה לקבוע כי יראו את המסחר כמתן שירות, בדומה למנגנון
26 המתקבל מיישום סעיף 19(ב) וסעיף 9(ב) לחוק, ואין צורך למטרה זו בקביעה כי מדובר במוסד
27 כספי.
- 28 58. המשיבה ציינה בצדק כי בכמה פסקי דין נדונו מקרים של גופים שסחרו בנוסטרו, ובתי המשפט
29 התייחסו אליהם כאל מי שחבים במס שכר וריווח. בהקשר זה אדגיש כי בכל המקרים אליהם הפנתה
30 המשיבה, דובר בגורמים שלצד המסחר בנוסטרו ביצעו אף פעולות של מתן שירותים. זהו הבדל
31 משמעותי וחשוב, המייחד את המקרה שנדון בערעור זה מהמקרים שנדונו שם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1 ערעור זה עוסק במי שכל פועלו הוא רק סחר בנוסטרו, ובכך בלבד.
2 59. לאחר שעמדתי על פירוש הסעיפים בדרך הנראית לי נכונה, אוסיף מספר מילים. הפעילות הכלכלית
3 בבורסה, רבת חשיבות. שאלת הטלת מס עקיף על פעילות זו (כאשר מדובר בפעילות בנוסטרו),
4 באופן שלא נעשה במשך עשרות שנים מאז חקיקת הסעיפים אליהם פונה כיום המשיבה, היא שאלה
5 לה צדדים שונים. המשיבה, היא רשות מינהלית. ביחסי המחוקק והרשות המינהלית, שעה שנאמר
6 על-ידי נציגי המשיבה ומנהליה בדיונים בפני המחוקק כי לא יוטל מס על מקרים כגון זה שלפנינו,
7 ראוי ונכון בעיני כי (אם נדרש) שינוי, יערך הוא תוך פנייה חוזרת אל המחוקק, אשר הוא הגורם אשר
8 יכול ומוסמך לבחון את מכלול השיקולים הרלוונטיים.
9 דרך המלך להשיג את מבוקשה של המשיבה, היא על ידי שינוי ההגדרות בסעיף 1 לחוק (לדוגמה
10 על ידי הרחבת הגדרת המונח "שירות", או בדרך אחרת) – באופן שיבהיר כי דין ניירות ערך הנסחרים
11 בבורסה כדין כל נכס אחר וכי אלה לא הוצאו מתחולת החוק. אף אם לא במסלול הראשי הנזכר
12 לעיל, הרי שבפני המשיבה שמורה האפשרות לפנות אל מחוקק המשנה, לקבוע בחקיקה כי מוסד
13 כספי כולל אף את מי שלא נותן כל שירות לאחר. דרכים אלה יאפשרו למחוקקים - נציגי הציבור
14 לבחון את השינוי שמבקשת המשיבה ליישם, בניגוד לעמדה שהציגה בפניהם בעבר.

סוף דבר

16
17
18 60. מכל הטעמים שפורטו לעיל, אני סבור כי יש לפרש את סעיף 1(א)(3) לצו הקביעה – הסעיף מכוחו
19 סווגה המערערת כמוסד כספי, כמתייחס למי שנותן (לכל הפחות, גם) שירותים לאחרים. המערערת
20 אינה עושה כאמור, ולכן דין הערעור שהגישה להתקבל.
21 61. לאור קביעה זו, איני נדרש לטענות נוספות שהעלו הצדדים, אשר לאור המסקנה אליה הגעתי אינן
22 דורשות הכרעה.
23 62. המשיבה תישא בהוצאות המערערת בסך של 25,000 ₪. סכום זה ישולם תוך 30 ימים, שאם לא כן
24 יתווספו לו הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

25
26 ניתן לפרסם את פסק הדין.

27 ניתן היום, כ"ד אב תשפ"א, 02 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.
28

29

אבי גורמן, שופט

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"מ 18-04-54320 י.ג.מ. השקעות בע"מ נ' רשות המיסים

תיק חיצוני:

1